

Právní úprava smlouvy o prodeji podniku představuje velmi významnou součást z. č. 513/1991 Sb., **obchodního zákoníku**, který smlouvu o prodeji podniku upravuje jako samostatný smluvní typ v části třetí, hlavě druhé, dílu III, §476 – 488a.

Vedle smlouvy kupní upravené v části třetí, hlavě druhé, dílu I ObchZ, jejímž předmětem jsou vždy pouze individuálně určené věci movité, specifikované jednotlivě nebo co do množství a druhu, tak kodex obchodního práva samostatně upravuje prodej podniku jedinou smlouvou obdobnou smlouvě kupní, avšak s mnohými specifiky danými zcela zvláštním předmětem daného smluvního typu, kterým je **podnik jako předmět (objekt) právních vztahů**, skládající se sice z jednotlivých součástí definovaných §5 ObchZ, zákonem však označený výslovně za věc a to věc hromadnou.

Význam právní úpravy smlouvy o prodeji podniku je dán zejména právním a ekonomickým významem pojmu **podnik**. Podnik tak, jak je v současné době chápán českým právním řádem, tedy jako předmět právních vztahů, lze označit jako jednu z nejzákladnějších složek podnikání podnikatele, jako výsledek nebo také cíl podnikatelské činnosti podnikatele – ať již fyzické či právnické osoby. Právo dispozice s podnikem jako výsledkem podnikatelské činnosti je jedním z nejvýznamnějších hospodářských a právních oprávnění podnikatele, přičemž realizace tohoto práva má pro podnikatele závažné dopady, leckdy i pro jeho další ekonomickou a právní existenci. Význam právní regulace umocňuje fakt, že prodej podniku nezřídka zasahuje do práv třetích osob, na jejichž ochranu zákonodárce také pamatuje, včetně ustanovení k ochraně společníků (akcionářů) obchodních společností.

Převod podniku jedinou smlouvou upravují vedle obchodního zákoníku také **další právní předpisy**. Jedná se zejména o z. č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, z. č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (s účinností od 1. 1. 2008 nahrazen z. č. 182/2006 Sb., o úpadku a jeho řešení), nebo o z. č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách. Nucený přechod vlastnictví k podniku jako celku upravuje také z. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, pro případ výkonu rozhodnutí prodejem podniku (§338f – 338zm).

Další právní oblastí, jež ve velké míře zasahuje do regulace smluvního nakládání s podnikem, je **právo na ochranu hospodářské soutěže**. Konkrétně jde o úpravu zákonem č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, regulujícími kvalifikované případy spojování soutěžitelů, přičemž za spojení soutěžitelů podle uvedeného zákona se považuje i nabytí podniku jiného soutěžitele nebo jeho části smlouvou o prodeji podniku.

Po vstupu ČR do EU se pro právní postavení podniku stává aktuálním rovněž **právo Evropského Společenství (ES)**. V evropském komunitárním právu (zejména jde o oblast práva hospodářské soutěže) je však podnik chápán spíše jako **subjekt právních vztahů** a adresát právních norem, což je zřejmě dáno primárně ekonomickou povahou evropského práva, v jehož systému má podnik jako ekonomická entita větší váhu než společnost jako entita právní. Pojmu „podnik“ dle práva ES tak v českém právu odpovídá nejlépe pojem „soutěžitel“ dle z. č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. Spojení podniků s komunitárním rozměrem je upraveno na území ČR přímo použitelným nařízením Rady ES č. 139/2004/EHS o kontrole spojování podniků.

Ve své práci se zaměřím především na úpravu smlouvy o prodeji podniku dle **z. č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku** a rovněž na pojetí podniku dle v současnosti platné právní úpravy obchodněprávního kodexu. O ostatních výše zmíněných právních institutech a oblastech bude pojednáno stručněji, v rozsahu nezbytném pro komplexní pojetí problematiky smluvních převodů podniku dle českého obchodního práva.